

Historia Małopolskiego Związku Szachowego (2022)

Królewska gra w Krakowie w sposób zorganizowany zaistniała w styczniu 1893 roku, kiedy powstał pierwszy klub zrzeszający miłośników gry w szachy - Krakowski Klub Szachistów. W niepodległym państwie życie szachowe rozwijało się szybko.

We wrześniu 1919 rozegrano w Warszawie dwukołowy turniej ośmiu mistrzów - Turniej Wszechpolski (Mistrzostwa Warszawy na rok 1919). Jedynym gościem był Józef Dominik, wschodząca gwiazda szachów krakowskich.

W 1926 roku powstał w Krakowie drugi klub szachowy „Towarzystwo Miłośników Gry Szachowej im. Józefa Dominika”. Powstawały kolejne kluby: Związek Oficerów Rezerwy, Związek Legionistów, YMCA (Young Men's Christian Association), Amatorski Klub Szachowy, Klub Towarzyski „Krakus”. Członkowie KKSz brali udział w pracach nad utworzeniem w 1926 roku Polskiego Związku Szachowego. Od 1926 roku rozpoczęto rozgrywanie turniejów o Mistrzostwo Krakowa (indywidualne i drużynowe) oraz zawodów między reprezentacją Krakowa i Śląska.

W 1933 roku KKSz podjął inicjatywę utworzenia Okręgowego Związku Szachowego. Kilka lat zajęły zebrania z delegatami klubów, tworzenie dokumentów, odrzucanie statutu przez urzędy, protesty klubów. Ostatecznie Okręgowy Związek Szachowy na Województwo Krakowskie został zarejestrowany w marcu 1938 roku na wniosek członków Towarzystwa Miłośników Gry Szachowej im. Józefa Dominika. Siedziba Związku znajdowała się przy Rynku Głównym 33. Działalność Związku nie trwała długo, gdyż wojna przerwała prace organizacji szachowych w Polsce na 6 lat. W pierwszych latach okupacji grano w szachy w krakowskich kawiarniach, na wiślanej plaży. Jednak od czasu aresztowań w kawiarni Plastyków w kwietniu 1942, unikano spotkań przy szachownicy w kawiarniach. Grupa szachistów krakowskich grywała przeważnie w mieszkaniach prywatnych. Podczas okupacji oficjalne rozgrywki szachowe były tylko dla Niemców lub osób zapraszanych przez Generalnego Gubernatora Hansa Franka (np. Aleksander Alechin 1941 mistrz świata).

Po zakończeniu II wojny światowej szachy w Krakowie, podobnie jak w całej Polsce, znalazły się w trudnej sytuacji. Brak było fachowej literatury i sprzętu szachowego. Nie wszyscy szachiści przeżyli wojnę.

W Krakowie 14 lutego 1945 roku reaktywowano zawieszony przez hitlerowców Polski Związek Szachowy. W lipcu 1945 r. powołano Komitet Organizacyjny Związku Okręgowego, na którego czele stanął Witold Horain. 30 kwietnia 1946 roku odbył się pierwszy zjazd delegatów z całego kraju Polskiego Związku Szachowego. Bezpośrednio po zjeździe powstało 8 Okręgowych Związków Szachowych. Reaktywowano Krakowski Okręgowy Związek Szachowy, z siedzibą przy ul. Basztowej 18.

Po reformie administracyjnej państwa 1 stycznia 1999 nazwa Krakowski Okręgowy Związek Szachowy przyjął nazwę Małopolski Związek Szachowy. Obecnie Związek jest stowarzyszeniem zarejestrowanym w sądzie rejestrowym. Kadencja władz trwa 4 lata. Zrzesza 39 klubów Województwa Małopolskiego i prawie 8000 szachistów. Najbardziej rozpoznawalną w świecie szachistą z Małopolski jest GM Jan Krzysztof Duda.

Działalność Związku jest wielotorowa i obejmuje następujące dziedziny:

1. Szkolenie dzieci i młodzieży (Kadra Wojewódzka Młodzików)
2. Organizację wypoczynku dzieci i młodzieży (wakacje z szachami, obozy szkoleniowo-wypoczynkowe).
3. Szkolenie oraz doszkalanie trenerów i instruktorów.
4. Szkolenie sędziów.
5. Szkolenie nauczycieli (Edukacja przez Szachy w Szkole).
6. Organizację rozgrywek indywidualnych.
7. Organizację rozgrywek drużynowych na poziomie III, IV, V Ligi Seniorów i Juniorów.
8. Organizację turniejów szachowych w domach pomocy społecznych.
9. Organizację turniejów w muzeach, propagujących szachy jako metodę spędzania wolnego czasu.
10. Organizację turniejów we współpracy z różnymi instytucjami propagując szachy i naukę.
11. Organizację Międzynarodowego Festiwalu Szachowego „Cracovia”, Międzynarodowych Mistrzostw Małopolski.
12. Współpracę międzynarodową (wieloletnie kontakty z szachistami z Norymbergii i Peczcu).

Kraków pięciokrotnie gościł najlepszych szachistów Polski, organizując Indywidualne Mistrzostwa Polski Mężczyzn w roku 1948, 1953, 1978, 2006 oraz Indywidualne Mistrzostwa Polski Kobiet w 2008. W 2008 roku Związek gościł mistrza świata Anatolija Karpowa i organizował z nim symultanę na 20 szachownicach.

W 2011 roku Związek organizował Indywidualne Mistrza Świata Szkół oraz 82 Kongres FIDE. Wydarzeniom tym towarzyszyła wielka wystawa wież szachowych prezentowana na ulicach i placach miasta Krakowa. Kolejne międzynarodowe wydarzenia to Konferencja Historyków Szachów (2013) i Mistrzostwa Europy Szkół w 2018.

Sztandarowymi turniejami organizowanymi przez Związek są Międzynarodowe Mistrzostwa Małopolski (od 1990) oraz Międzynarodowy Festiwal Szachowy Cracovia (od 1987). Podczas jubileuszowego XXX Festiwalu Cracovia zorganizowano dwie wystawy „Szachy Świata” Andrzeja Czochry, „Pamiętki Jerzego Bryckiego” oraz konferencję metodyczną na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie.

Małopolski Związek Szachowy ściśle współpracuje z Urzędem Miasta Krakowa, Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego, Małopolskim Związkiem Stowarzyszeń Kultury Fizycznej, Kuratorium Oświaty oraz z polskimi i międzynarodowymi organizacjami szachowymi (FIDE, ECU). W 2018 roku Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski przyznał odznaczenie Honoris Gratia Małopolskiemu Związkowi Szachowemu.

Aktualności szachowe dostępne są na stronie internetowej Związku: <http://mzszach.krakow.pl/> oraz na Facebooku <https://www.facebook.com/mzszach/>